UNIVERZA V LJUBLJANI FAKULTETA ZA MATEMATIKO IN FIZIKO

Matematika – 1. stopnja

Laura Guzelj Blatnik

Nevronske mreže z vzvratnim razširjanjem napak v funkcijskem programskem jeziku

Delo diplomskega seminarja

Mentor: prof. dr. Ljupčo Todorovski

Somentor: asist. dr. Aljaž Osojnik

Kazalo

1. Uvod	4
2. Nevronske mreže	4
2.1. Lastnosti nevronskih mrež	4
2.2. Uporaba nevronskih mrež	4
3. Učenje	4
3.1. Ideja	4
3.2. Vzvratno razširjanje napake	4
4. Funkcijski programski jezik OCaml	4
5. Praktični del	4
6. Zaključek	4
Slovar strokovnih izrazov	4
Literatura	4

Nevronske mreže z vzvratnim razširjanjem napak v funkcijskem programskem jeziku

Povzetek

Angleški prevod slovenskega naslova dela

Abstract

Math. Subj. Class. (2010): Ključne besede: Keywords:

1. Uvod

Človeški možgani so kompleksen organ predvsem zaradi neštrtih funkcij, ki jih opravljajo. In zgolj vprašanje časa je bilo, kdaj bodo znanstveniki skoraj neskončne zmožnosti možganov prenesli v računalništvo. Ko so poskušali idejo uresničiti, so si predvsem želeli strukture, ki se bo - podobno kot možgani - sposobna učiti, odzivati na sprememe in prepoznati neznane situacije. Tako se je v polovici prejšnjega stoletja rodila ideja o umetnih nevronskih mrežah.

Do danes so umetne nevronske mreže že močno napredovale in v nekaterih lastnostih celo prekašajo možgane. Kljub temu so možgani sposobni masrcičesa, česar računalniki ne bodo nikoli.

Diplomska naloga se poglobi v nevronske mreže z vzvratnim razširjanjem napake. Za konec pa sem nevronsko mrežo tudi implementirala s pomočjo funkcijskega programskega jezika OCaml. Funkcijsko programiranje...

- 2. Nevronske mreže
- 2.1. Lastnosti nevronskih mrež.
- 2.2. Uporaba nevronskih mrež.

3. Učenje

Za učenje nevronskih mrež obstaja veliko različnih pravil. V svoji diplomski nalogi sem se osredotočila na posplošeno pravilo delta oziroma vzvratno razširjanje napake.

- 3.1. **Ideja.** Za vzvratnim razširjanjem napake stoji povsem preprosta ideja. Najprej uteži poljubno nastavimo, paziti moramo le, da vseh vrednosti ne nastavimo na 0.
- 3.2. Vzvratno razširjanje napake. Vzemimo splošen večsojen perceptron z X_{N_X} nevroni v vhodnem sloju in Y_{N_Y} nevroni v izhodnem sloju. Nevronska mreža naj sestoji iz m skritih slojev, m>0, vsak skriti sloj pa naj vsabuje N_k nevronov, kjer velja $1 \leq k \leq m$. Nevrone v skritih slojih označimo sledeče: H_{ij} , kjer število i ponazarja sloj v katerem se nevron nahaja, število j pa zaporedno številko nevrona v tem sloju.
  - 4. Funkcijski programski jezik OCaml
    - 5. Praktični del
      - 6. Zaključek

SLOVAR STROKOVNIH IZRAZOV

LITERATURA

[1]